

LBRIS

Pascale Robert-Diard

We know
books

MICA MINCINOASĂ

Traducere din limba franceză de Silvia Colfescu

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2023

A dat-o-n bară, asta e. Alice nici n-are nevoie să se întoarcă să se uite. Ghicește: clientul e nemulțumit. Sunt și zile dintr-astea când meseria nu e de ajuns. Sau invers. E prea multă meserie. Prea multe fraze deja rostite. Prea multe cuvinte uzate. Alunecă, se prăbușesc, cad în uitare. Chiar și jurata cu ochelari roșii, atât de conștiincioasă, și-a pus jos stiloul în timp ce pleda ea. Ceilalți au ascultat-o politicoș, probabil își spuneau că avocații sunt mai puțin grozavi în realitate decât la televizor. La un moment dat, unul dintre judecătorii asesori a ațipit, cu bărbia înfundată în bavetă. Gérard a luat doisprezece ani. Fix cât a cerut procurorul. Pledoaria ei n-a servit la nimic. Nici o concesie cât de mică, așa, ca o recunoaștere a faptului că ea a luptat. Că, datorită ei, clientul ei a părut mai puțin mizerabil și dezgustător. Sigur, nu-ți prea vine cheful să-l compătimentești pe Gérard, cu singura lui șuviță de păr unsuros întinsă pe craniu, cu mustăcioara și cu trupul lui puhav. Alice se întristează mai mult pentru Nicole, care s-a năruit dintr-odată la auzul verdictului. Își reproșează că n-a făcut destul pentru fratele ei.

„Gérard nu mă are decât pe mine” zice ea.

Dragostea unei surori, a unei mame e adeseori singurul lucru bun pe care tipii de teapa lui Gérard îl pot invoca în apărarea lor. Nicole fusese atât de pierdută, atât de înduioșătoare când depusese mărturie, că Alice se baza mult pe ea ca să-i îmblânzească pe jurați. De altfel, singurul moment în care simțise că pledează cu dreptate, că frazele ei stau în picioare, fusese atunci când vorbise de Nicole, de prăjiturile ei cu aromă de portocală, prea dulci, și de orele suplimentare de menaj pe care le făcuse ca să-i dea fratelui ei bani cu care să-și cumpere papiroase în pușcărie.

S-a agățat de chipul lui Gepetto precis în acest moment. Gepetto era al treilea jurat, îl poreclise așa din cauza cămășii lui în carouri, a vestei de lână și a pleoapelor lui căzute, care-i stăteau ca două acoperișuri mici, în pantă, deasupra ochilor. Alice are de multă vreme obiceiul de a le da porecle juraților. Pe asta, îl plăcuse imediat. Era sigură că Nicole îl înduioșase. Poate că se înșelase. Sau poate că Gepetto și ceilalți au vrut să-l pună pe Gérard să plătească și pentru asta, toată suferința asta pe care i-o pricinuiseră surorii lui de atâția ani.

Doisprezece ani. Verdictele sunt întotdeauna prea grele, atunci când ești în apărare. Dar, mă rog, trebuie să admiți că nimănui nu-i pasă de un acuzat care bea prea mult, face urât când e beat, își bate câinele și e cât pe ce să-și omoare vecinul trăgând în el, într-o seară în care se joacă un meci de fotbal, pentru că a dat televizorul prea tare. Chiar și Lavoine, jurnalistul, n-a stat până la sfârșit. Mâine, despre viața lui Gérard se vor scrie două rânduri în paginile locale.

E un tip mișto Lavoine. Mult mai nostim în viața reală decât în articolele lui. De când se-nvârte pe-aici,

știe toate trucurile avocaților. Nici Alice nu scapă de regulă.

– Deci, Maestre, iar o să ne pledați pentru „posibilitatea unei lacrimi în ochii legii”?

Adevărat că Alice citează adeseori această frază din *Mizerabilii*. Dar nici nu i-a trecut prin minte, în cazul lui Gérard. Nici fraza asta, nici altele, de altfel.

Își reproșează acest lucru. Ar fi trebuit să se străduiască mai mult. O să se străduiască mai mult, dacă Gérard se hotărăște să facă apel, își promite ei înseși. O să se ducă să-l vadă la pârnaie săptămâna viitoare. Și o să profite să facă un tur și pe la ceilalți clienți. Sunt cel puțin cinci pentru care trebuie să ceară vorbitor.

– Se închide sala, Maestre, îi spune polițistul.

Alice își vâra roba în geantă, adună paginile împrăștiate ale dosarului lui Gérard și smucește cureaua genții. Afară, pavajul lucește de ploaie, vântul rostogolește grămezi de frunze, ea tremură de frig. La poalele scării, jurații zăbovesc. Cazul lui Gérard era ultimul din sesiunea Curții cu jurați, le e greu să se despartă, să-și reia cursul vieții lor obișnuite. Ea își ridică gulerul, își trage capul între umeri și grăbește pasul. Gepetto are un aer dezolat, o salută discret. Probabil că a încercat, își spune ea.

Ploaia cade de două ori mai tare, Alice e udă până la piele când ajunge la cabinet. Își agață roba în cuier, stofa neagră e mototolită. Și jalnică. Orologiul de la catedrală bate ora șase. E prea devreme ca să-i telefoneze fiicei ei Louise, ar deranja-o cu siguranță. Și, de fapt, ce să-i spună? N-o să o împovăreze pe o puștoaică de douăzeci de ani cu o poveste atât de nasoală. Își pregătește un ceai, ronțăie două pătrățele

de ciocolată neagră, bagă pachetul în sertar, deschide iar sertarul, șovăie, ia încă două pătrățele. De câțiva ani, nu mai luptă împotriva kilogramelor care o învelesc peste tot. Corpul ei plin, solid îi place așa cum e.

Prin cele trei ferestre înalte ale biroului ei, vede cum se îndoaie ramurile desfrunzite ale teilor și, în unghi, pe partea cealaltă a cheiului, fațada de sticlă și oțel a palatului de justiție parcă o sfidează. Alice ia dosarul lui Gérard și se duce să-l pună în dulap. O foaie scrisă de mână cade din el. *E prima oară când cineva se interesează atât de mult de el, când este privit și ascultat. Toată viața lui a fost un om invizibil pentru toți, în afară de sora lui...* Nu-i chiar așa de rău, la urma urmei.

Naïma, secretara cabinetului, bate la ușă.

– A sosit persoana programată pentru întâlnire.

Alice uitase cu totul.

– Cine e?

– O femeie tânără.

– Știi foarte bine că trebuie să eviți să-mi bagi întâlniri pe gât când ies de la jurați.

– A insistat mult să vină azi. N-a vrut să-mi spună pentru ce.

– Avertizeaz-o că nu am mult timp. Treizeci de minute, nu mai mult.

Lisa Charvet îi întinse o mână cam molâie. Era destul de frumoșică, îmbrăcată fără multă căutare. Căciulița de lână udă îi lipise bucele brune pe frunte. Două dungi de fard îi umbreau ochii alunii. Probabil că fumase o țigară chiar înainte să vină, jacheta ei trăsnea a tutun răcit.

Tânăra stătea în picioare, șovăind. Privirea ei cerceta încăperea. La invitația Alicei, se așază pe fotoliul din fața biroului și își puse rucsacul încărcat pe jos.

– E mare biroul dumneavoastră...

– Spuneți-mi ce vă aduce aici.

– Aș vrea să fiu apărată de o femeie.

– Pică bine, zise Alice.

– Am deja un avocat, dar vreau să-l schimb. Părinții mei l-au ales, eu eram minoră.

Avea cel mult douăzeci de ani.

– Cum se numește?

– Maestrul Rodolphe Laurentin. E avocat la Paris. O prietenă a mamei ni l-a recomandat. Trebuie că-l cunoașteți. Apare la televizor, la dezbateri. E specialist.

– Specialist... Ce vreți să spuneți?

– În victime. Apără victimele violurilor. Părinții mei voiau ce e mai bine pentru mine, înțelegeți...

– Înțeleg. Văzut din provincie, un avocat parizian e întotdeauna mai bine.

– Mie nu mi se pare. În orice caz, l-ați văzut la procesul meu.

Alice făcu ochii mari.

– La procesul dumneavoastră?

– Da, acum șapte luni. Veniserăți să vă așezați alături de avocatul apărării, Maestrul Théry. Ați stat o bucată bună cu el.

Alice îl cunoștea bine pe Théry. Și el era specialist într-un fel, dar de partea cealaltă. Apăra violatorii și tații incestuoși. Își păstră gândul pentru ea.

I se întâmpla des să intre în sala Curții cu jurați între două întâlniri la palat sau așteptând să vină la rând cazul ei într-una din sălile vecine. Întotdeauna îi plăcuse să adulmece atmosfera ședințelor. „Mirosul meu de grajd”, spunea ea.

Nu era expresia ei, o citise acum multă vreme într-un roman de Simenon, dar fraza îi rămăsese în creier.

Tânăra o urmărea. Era în chip clar dezamăgită de tăcerea ei.

– Erați acolo când mi-a venit rău. Eu îmi amintesc foarte bine de dumneavoastră. Mai ales de privirea dumneavoastră.

– A, da? Ce avea așa de special?

– Era dură.

Dacă nu-i plăcea privirea ei, ce căuta în biroul ei fata asta, s-o măsoare din priviri, cu brațele încrucișate?

– Probabil că din cauza meseriei. Îmi închipui că erați în mare suferință...

– Mai mult decât vă închipuiți.

Își aminti imaginile. Acum parcă o avea în fața ochilor pe reclamanta care tremura toată la bară.

Nu putea scoate o vorbă. Clientul lui Théry urla și o înjura. Ea se prăbușise în mijlocul sălii, președintele trebuise să suspende ședința. Alice rămăsese cu Théry, care spumega de furie. „Dobitocul, a stricat tot! E mort!” Își aducea aminte chiar și de fraza pe care i-o șoptise, arătându-i-l pe adversarul lui, aplecat spre fata care plângea. „Uită-te la fițosul ăsta cu mocasinii lui cu pompoane...”

Deci ăla era faimosul Laurentin.

Lisa Chavet îi explică urmarea. Se produsese încă un incident, acuzatul fusese scos din boxă. Luase zece ani și făcuse apel. Noul proces trebuia să se țină în patru luni.

– V-am adus dosarul meu.

Băgă mâna în rucsac și puse un plic gros de plastic pe birou.

– Nu știi dacă e tot în el, nici nu l-am deschis. I l-am cerut mamei. Nu mi-a pus întrebări. E complicat să vorbim de toate astea.

– Și pe Maestrul Laurentin l-ați anunțat?

– Nici el nu știe nimic. Sunteți prima persoană pe care am venit s-o văd. Căutând nume de avocați pe Internet, am dat de poza dumneavoastră și v-am recunoscut.

Lisa Charvet părea că ezită să-i spună încă ceva. Alice o încurajă din priviri.

– Mi-e frică. Nu vreau să merg.

– E normal să simțiți așa. Dar prezența dumneavoastră, trebuie să știți, este importantă.

– Încerc să uit totul. Vreau să scap de tot și să trec mai departe. Nu mai vreau să vorbesc despre asta. Niciodată. Nu vreau să mai văd pe nimeni din epoca aceea.

– Mai întâi o să citesc dosarul dumneavoastră.

– Pot plăti, să știți. Bunica mi-a lăsat ceva bani. Încerc să nu mai depind de părinții mei. Le-am scos destul sufletul.

Lisa Charvet începu să-i povestească viața ei. Alice își ascundea plictiseala luând notițe.

Adolescență de-a valma. Căzută la bacalaureat. Școlarizare la locul de muncă. Angajată la grădinărie. Trăiește singură într-o garsonieră. Părinți divorțați. Relații complicate. Aflase destul pentru azi. Bineînțeles, va prelua cazul, are un cabinet care trebuie să funcționeze.

Își puse stiloul pe birou, dădu să se ridice. Fata nu se clintea de pe scaun.

– În fotografia de pe biroul dumneavoastră, sunt copiii dumneavoastră?

– Da.

– Cred că-i mai bine să ai o fată și un băiat. Îmi închipui că nu-i compari între ei. Eu am o soră mai mare, Solène. Ea a reușit în toate, întotdeauna. A devenit ingineră. Părinții sunt foarte mândri de ea. Am și un frate vitreg, Léo. S-a născut chiar înainte de procesul meu. E al lui tata, cu noua lui nevastă.

Telefonul sună. Era Naïma. Fix la ora convenită. Alice se scuză că trebuie să-și ia rămas bun, o așteaptă o întâlnire urgentă, îi zise ea, o va suna cât se poate de repede.

– Apărați deseori victime?

– Da. Dar nu sunt *specialistă*, dacă asta vreți să mă întrebați, răspunse ea, conducând-o la ușă.

Ploaia cădea în continuare când se sui pe bicicletă ca să se ducă acasă. Barurile erau pline, cete de

studenți se strâneau sub copertina teraselor, cu halbele în mână. Louise făcea probabil același lucru la Paris în acest moment.

Alice o să-i ceară vești de la Romain, băiatul vorbea mai cu dragă inimă cu sora decât cu mama lui în ultima vreme. Cu câteva învârtituri de pedală, se îndepărtă de străzile animate din centrul orașului. Încă un urcuș și a ajuns.

Pisoiul se repezi în picioarele ei, torcând. Alice sfârșise prin a se obișnui cu prezența lui, nici măcar nu mai protesta când îl vedea ascuțindu-și ghearele pe covorul din salon. În ziua în care Romain o întrebă dacă poate să-l găzduiască, nu îndrăznise să spună nu. Ar fi trebuit să-l ia înapoi de îndată ce se va fi instalat într-o nouă locuință. Trecuseră săptămâni, apoi luni și Ulysse rămăsese la ea. Odată cu apartamentul, Romain își găsisse și o prietenă alergică la părul de pisică.

Alice se simțea obosită în seara asta. Era vârsta, desigur. Cincizeci de ani, jumătate din ei petrecuți în alergături prin tribunale. Bea puțin, nu fuma. Dar, de ceva vreme, doza zilnică de răutate pe care o încasa drept în nas îi părea mai greu de îndurat. Dumnezeu știe totuși cât de mult îi plăcea meseria asta! „Îți place prea mult”, zicea soțul ei, care se săturase repede de zilele ei de lucru interminabile și de poveștile vieților zdrobite pe care le aducea la cină. Apoi copiii plecaseră și ei la rândul lor, nu-i prea mai vedea, dar măcar era liberă să-și facă bagajul cât de des posibil și să se ducă pe insula ei. Avea impresia că se spală de toate relele când plonja în ocean.